

SAMKÖNADE ÄKTENSKAP

FAQ

- Från och med när kan par av samma kön vigas i Svenska kyrkan?
Den 1 november 2009.
- Vad innebär det att solidarisera sig med kyrkomötets beslut om vigslar för par av samma kön?
För församlingarna och prästerna innebär det två saker. För det första att vi ska kunna ta emot par av samma kön på ett bra sätt. Enskilda människor ska aldrig behöva uppleva att de kommer i kläm för att vi har olika åsikter inom kyrkan. För det andra att alla även i fortsättningen ska ha hemortsrätt i Svenska kyrkan oavsett uppfattning i äktenskapsfrågan. Därför vill inte heller kyrkomötet införa ett vigseltvång för prästerna.
- Vems ansvar är det att par av samma kön får möjlighet till den vigsel de har rätt till?
I första hand kyrkoherden i pastoratet. Varje pastorat behöver kunna besvara frågan om hur detta ska kunna genomföras i praktiken. Samkönade par har rätt till vigsel, men precis som andra brudpar har man inte rätt till vigsel en viss tid, i en viss kyrka eller med en viss präst.
- Vems ansvar är det att alla även i fortsättningen ska ha hemortsrätt i Svenska kyrkan oavsett uppfattning i äktenskapsfrågan?
I första hand förtroendevalda, bland annat genom beslut om förutsättningar för vigselgudstjänster och genom sina anställningsbeslut. Men även präster genom att möta människor med olika uppfattning i denna fråga med respekt.
- Måste alla präster viga par av samma kön?
Nej, det kan och får rymmas olika syn på äktenskapet inom Svenska kyrkan. Både kyrkostyrelsen, utskottet och kyrkomötet i plenum har betonat att ingen präst mot sin personliga övertygelse om vad som är rätt ska tvingas att viga par av samma kön. Däremot är det viktigt att visa solidaritet med beslutet så att inga par av samma kön hamnar i kläm.
- Kommer hållningen i äktenskapsfrågan ha betydelse vid exempelvis antagningar och anställningar?
Nej, så får det inte bli. Om detta råder enighet inom kyrkostyrelsen, i utskottet och i plenum.
- Vad innebär beslutet om Svenska kyrkans vigselrätt?
Alla präster har kvar sin gamla "automatiska" vigselrätt fram till sista april 2010, men från och med den 1 november har man också rätt att viga par av samma kön. Svenska kyrkan kommer att ansöka om individuell vigselrätt hos Kammarkollegiet från och med den 1 maj 2010. Det är samma sorts vigselrätt som frikyrkor har i dag.

Ansökan ska göras av domkapitlen via kyrkokansliet för i princip alla präster i stiftet. Flera frågetecken återstår att rätta ut innan vi konkret vet hur detta ska handläggas.

- Vilken vigselordning ska användas?
Kyrkomötet har beslutat om en vigselgudstjänst för par av samma kön. Den finns på stiftets webbplats. För alla andra par gäller fortfarande den vigselgudstjänst som finns i HB-86.
- Vad gäller för till exempel kyrkomusiker och kyrkvaktmästare som inte vill medverka vid vigslar mellan par av samma kön?
*Svaret på frågan finns i Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2009:6, avsnitt 5. Prästerna har en uttalad väjningsrätt. Beträffande annan personal än präster säger Kyrkostyrelsen i sin skrivelse 2005:9 Samlevnadsfrågor och som styrelsen menar fortfarande i princip gäller:
”Det är närmast en fråga för den som är arbetsledare att pröva detta. Det är rimligt att därvid ta hänsyn till vilka personer som är direkt involverade i genomförandet av välsignelsehandlingen och vilka som har andra uppgifter. Det är närmast kyrkomusikern som utöver prästen är direkt medverkande och som själv bör få avgöra om han eller hon vill medverka. Det kan finnas skäl för att detsamma även bör gälla för vaktmästare.” Det finns alltså möjlighet att lokalt låta dem avstå från att medverka i vigslar för par av samma kön.*
- Har Svenska kyrkan ändrat äktenskapssyn nu?
Svenska kyrkan har utvidgat sitt äktenskapsbegrepp till att omfatta par av samma kön. Samtidigt finns den tidigare äktenskapssynen kvar som ett erkänt alternativ, alltså att äktenskapet är förbehållet man och kvinna.
- Kommer beslutet att leda till splittring i Svenska kyrkan?
Åsikterna går isär i frågan om samkönade äktenskap, men det innebär inte att Svenska kyrkan behöver splittras. Mycket avgörs av om vi förmår vara solidariska med kyrkomötets beslut, både att ta emot samkönade par på ett bra sätt och att ge alla fortsatt hemorts rätt i kyrkan, oavsett uppfattning i äktenskapsfrågan.
- Behöver par av samma kön som lever i registrerat partnerskap hindersprövas?
Nej, det räcker med bevis om partnerskap.
- Blir alla registrerade partnerskap automatiskt till äktenskap?
Nej, bara om paret önskar det. Däremot kan par av samma kön inte längre ingå registrerat partnerskap, eftersom denna möjlighet inte längre finns.